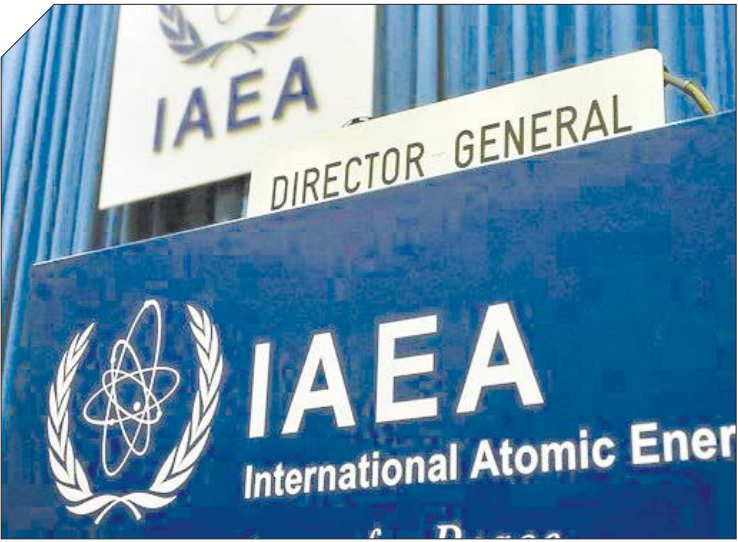

«شرق» از ادعاها درباره غنی‌سازی در تأسیسات ایران و تداوم مذاکرات–توافق گزارش می دهد

خوف ورجای هسته‌ای

تهران

خاطر ایران با رئیس‌جمهور درگیر شود، ممکن است باعث روی‌گردانی بایدن از کمک به انجام‌دادن توافقی برای پیشبرد روابط تل‌آویو با خاورمیانه شود.
جرورالمیست با اشاره به اینکه در صورت غنی‌سازی در داخل عربستان سعودی، کشورهای دیگری از جمله امارات متحده عربی، مصر و ترکیه نیز خواستار آن می‌شوند، افزود، درحالی‌که در داخل اسرائیل در زمینه تمایل به عادی‌سازی روابط با عربستان سعودی اتفاق نظر وجود دارد، ائتلاف حاکم باید برای آمریکایی‌ها روشن کند که غنی‌سازی در داخل خط قرمز است. برخلاف تحلیل جرورالمیست، سیدامیرحسین فقهی، معاون سازمان انرژی اتمی و رئیس پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای، در مصاحبه با یکی از رسانه‌های داخلی نکات حائز اهمیتی را بر زبان راند. او در پاسخ به این پرسش که عربستان به‌تازگی شرط هسته‌ای در اختیار داشتن غنی‌سازی مستقل را برای عادی‌سازی روابطش با اسرائیل به آمریکا اعلام کرده است، فکر می‌کنید آمریکا چنین اجازه‌ای را به این کشور بدهد و اساسا با غنی‌سازی در عربستان موافق هستید؟ به بیان چند نکته پرداخت.

از منظر رئیس پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای، «عربستان با دو هدف، شرط هسته‌ای را دنبال می‌کند؛ اول اینکه این کشور غنی‌سازی در معنای علمی و فنی نمی‌خواهد؛ بلکه می‌خواهد با آن در منطقه امتیاز‌گیری کند و دوم اینکه هسته‌ای‌شدن عربستان به روحیه پادشاهان و مستولان این کشور برمی‌گردد»؛ چون به باور معاون سازمان انرژی اتمی، ریاض به دنبال این است که ابزارهای مختلف قدرت را در دست داشته باشد؛ اما در شرایط فعلی، فقهی معتقد است عامل اول، یعنی امتیازگیری برای اعلام پیش‌شرط هسته‌ای از سوی سعودی‌ها مهم‌تر است؛ چراکه رئیس پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای درخواست عربستان از آمریکا را تلاش برای داشتن دانش و تکنولوژی هسته‌ای و غنی‌سازی نمی‌داند؛ بلکه آن را عاملی برای بازدارندگی تلقی می‌کند.

با صراحت بیشتری نسبت به هشت سال پیش دراین‌باره حرف بزند؛ زیرا سابق بر این، سطح غنی‌سازی ایران تا ۲۰ درصد بود و امروز ۶۰ درصد است. از طرف دیگر پس از اجرایی‌شدن توافق ۲۰۱۵، برای ایران تنها ۳۰۰ کیلوگرم اورانیوم غنی‌شده باقی مانده بود؛ اما امروز، گفته می‌شود که این میزان به ۴۰۰ کیلوگرم رسیده است. اگر در سال ۲۰۱۵ تصور می‌شد که چند ماه طول می‌کشد که ایران اورانیوم با خلوص بالا برای یک بمب اتمی تولید کند، امروز عقیده دارند که مدت‌زمان چند هفته‌ای مطرح است.

در ادامه این روزنامه به سه پاسخ برای تحلیل چرایی سکوت نخست‌وزیر اسرائیل می‌پردازد؛ مورد نخست آن است که نتانیاهو ممکن است حالا دیگر به اندازه گذشته با توافقی موقت یا تفاهمی جدید میان ایران و آمریکا مخالف نباشد؛ چون شکی نیست که او نمی‌خواهد ایران به یک سلاح اتمی دست پیدا کند و اگر متوجه شود که آنها در حال ساختن یک بمب هستند، احتمالاً فوراً دست به اقدامی خواهد زد؛ اما او می‌داند که گزینه‌های تل‌آویو در این زمینه چندان خوب نیستند. واداشتن ایران به متوقف‌کردن غنی‌سازی، حتی از طریق توافقی ضعیف و محدود، بدترین گزینه روی میز نیست.

دلیل دوم از نگاه جرورالمیست، وضعیت سیاسی نتانیاهو است؛ چون به نظر این روزنامه‌عبری‌زبان بر کسی پوشیده نیست که جایگاه او در واشنگتن مانند گذشته نیست، تا جایی که نتانیاهو تا همین چند روز پیش هنوز منتظر بود که ببیند آیا با بایدن در حاشیه نشست بعدی مجمع عمومی سازمان ملل در ماه جاری نیویورک دیدار خواهد کرد یا نه؟ بنابراین توان نتانیاهو برای اثرگذاری بر آنچه آمریکایی‌ها انجام می‌دهند، امروز نسبت به سال ۲۰۱۵ محدودتر است و در نتیجه، او باید نبردهایش را بسیار با دقت انتخاب کند.

این روزنامه چاپ اسرائیل، دلیل سوم را عربستان سعودی می‌داند؛ چراکه نتانیاهو می‌خواهد بایدن توافقی میان تل‌آویو و ریاض انجام دهد و اگر در این موقعیت به

عبدالرحمن فتح‌اللهی؛ پس از دو گزارش پیشین درباره تحلیل گفته‌های روز یکشنبه هفته گذشته محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی و آنچه رافائل گروسسی، مدیرکل آژانس انرژی اتمی، دوشنبه پیش در سوئد درباره پرونده فعالیت‌های هسته‌ای ایران عنوان کرد، از دو سناریوی کلی سخن گفته شد؛ نخست وجود توافقی بزرگ‌تر بین تهران – واشنگتن در سایه مذاکرات پشت پرده که از تعیین تکلیف زندانیان دوتابعیتی گرفته تا میزان غنی‌سازی در تأسیسات هسته‌ای ایران، نفوذ منطقه‌ای، توان دفاعی و حتی روابط با مسکو را شامل می‌شود. در مقابل شواهدی هم دال بر نبود چنین توافقی دیده می‌شود. باوجوداین ایسنا به نقل از شبکه بلومبرگ مدعی شد آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در گزارش فصلی آتی خود احتمالاً کاهش سرعت غنی‌سازی اورانیوم در ایران را اعلام خواهد کرد. به گفته این شبکه خبری، بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی آماده می‌شوند تا گزارش فصلی پادمانی ایران را تا پیش از برگزاری نشست شورای حکام آژانس در اوایل سپتامبر منتشر کنند. بلومبرگ در گزارش خود این را مطرح کرد که برخی مقامات هسته‌ای ارزیابی می‌کنند که داده‌های آژانس اتمی نشان می‌دهد ایران در حال تعدیل غنی‌سازی اورانیوم در سطوح بالاست. انتظارات مبنی بر تعدیل غنی‌سازی اورانیوم از سوی ایران پس از آن مطرح شد که برخی رسانه‌ها مدعی شدند که تهران و واشنگتن هم‌زمان با توافق بر سر تبادل زندانیان در ازای آزادسازی پول بلوکه‌شده ایران در کره جنوبی با هدف کاهش تنش‌ها درباره کاهش غنی‌سازی در ایران نیز توافق کرده‌اند. جان کربی، سخنگوی شورای امنیت ملی کاخ سفید، پیش‌ازاین درباره گزارش‌هایی مبنی بر کاهش سرعت غنی‌سازی ایران، بدون اینکه آن را تأیید یا رد کند، متذکر شده بود که اگر ایران حتی اقداماتی برای کاهش سرعت غنی‌سازی خود اتخاذ کرده باشد، من در جایگاهی نیستم که آن را تأیید کنم. اگر تهران چنین کاری را انجام بدهد، این خبر خوبی است. به ادعای بلومبرگ، مقامات آمریکایی به طور خصوصی اذعان کرده‌اند که از قبل شروع به کاهش اجرای تحریم‌ها علیه فروش نفت ایران کرده‌اند و به تهران اجازه می‌دهند تا تولید خود را به بالاترین سطح از زمان شروع محدودیت‌ها در پنج سال پیش بازگرداند. ایران که چهارمین ذخایر نفتی جهان را در اختیار دارد، بیشترین نفت خام را در یک دهه گذشته به چین ارسال کرده است. الی گرانماپهن، عضو شورای روابط خارجی اروپا، دراین‌باره گفت که کشورهای غربی به جای احیای تلاش‌ها برای امضای یک توافق بزرگ با ایران برای حل‌وفصل مسائل هسته‌ای یا پیچیده امنیت منطقه‌ای، رویکردی جزئی را با هدف کاهش تنش‌ها اتخاذ کرده‌اند. عضو شورای روابط خارجی اروپا بر این نکته هم تأکید کرد که ما باید انتظار داشته باشیم که در سال آینده، قبل از انتخابات ریاست‌جمهوری ایالات متحده، چندین دوره «کاهش تنش» وجود داشته باشد، شاید هر چند ماه یک بار.

رازسکوت بی‌بی

پیرو آنچه بلومبرگ مدعی شد، جرورالمیست در گزارشی با توجه به «سکوت» اخیر نتانیاهو درباره موضوع هسته‌ای ایران و توافق اخیر این کشور با غرب در این زمینه، به بررسی دلایل آن پرداخت. آن‌طور که انتخاب به نقل از جرورالمیست درباره سکوت نخست‌وزیر اسرائیل در مدت اخیر درباره ایران، عنوان کرد «همه شواهد نشان می‌دهد که دولت جو بایدن نزدیک به انجام‌دادن توافقی موقت یا دست‌کم تفاهمی نانوشته با ایران است که موجب محدودسازی غنی‌سازی اورانیوم از سوی ایران در ازای دریافت میلیاردها دلار پول خواهد شد.»

اشاره این روزنامه عبری‌زبان به توافق موقت یا تفاهمی نانوشته در بی این مطرح می‌شود که در مدت اخیر و به‌ویژه پس از مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا برای تبادل زندانیان که آزادسازی پول‌های بلوکه‌شده ایران در کره جنوبی نیز به‌عنوان بخشی از آن آزاد شد، گمانه‌زنی‌هایی در رسانه‌ها مبنی بر این مطرح شد که این مذاکرات، به نوعی مقدمه مذاکرات گسترده‌تر ایران و آمریکا بر سر موضوع برنامه هسته‌ای ایران و تحریم‌های آن به حساب می‌آید.

جرورالمیست در ادامه نوشت «براساس توافق جدید تهران – واشنگتن، زندانیان آمریکایی در ایران آزاد شده‌اند و ظاهراً ایران نیز غنی‌سازی‌اش را کندتر کرده و حتی برخی ذخایرش را رقیق کرده است. باوجوداین نتانیاهو هنوز ساکت است. درست است که دفتر او چند هفته پیش و پس از آزادی زندانیان بیانیه‌ای منتشر کرد؛ اما این ققط بیانیه‌ای مکتوب بود و هیچ شباهتی به شش‌ویادی نداشت که نخست‌وزیر صحبت می‌کرد.»

بنابراین جرورالمیست، سکوت فعلی بی‌بی را عجیب توصیف می‌کند؛ چون به ادعای این روزنامه چاپ اسرائیل، استدلال برخی نیز این است که نتانیاهو باید امروز

البته معاون سازمان انرژی اتمی این را هم گفت که من در عربستان نمی‌بینم که بخواهد مستقل و بدون وابستگی به کشوری مثل ایران به سراغ غنی‌سازی برود. به‌علاوه سطح رفاه در این کشور آن قدر است که بعید می‌دانم آن را رها کنند و به سمت کار سخت فنی با پرتو بروند. محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران، هم در گفت‌وگو با الجزیره، اشاره‌ای به آمادگی تهران برای همکاری سازنده با همسایگان عرب خود در حوزه هسته‌ای کرد و پیرو آن ارجاعی به تاریخ دوم مرداد و دیدارش با سفیر ترکیه در تهران داشت که گفته بود ایران آماده همکاری با آنکارا برای آموزش نیروی متخصص هسته‌ای و همچنین صادرات رادیوداروهای ایرانی به ترکیه است.

تهران چیزدیگری می‌گوید

در مقابل آنچه بلومبرگ و جرورالمیست به نقل از منابع خود گفتند، محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران، یکشنبه گذشته ادعاها مبنی بر کاهش غنی‌سازی را رد کرد و تأکید داشت که غنی‌سازی براساس قانون اقدام راهبردی پیش می‌رود و در چارچوب تدابیر کلی نظام تدابیرش پیش می‌رود و ما هم طبق همان اقدام می‌کنیم. در جدیدترین دور اظهارنظرها، محمد اسلامی در بخش دیگری از گفت‌وگو با الجزیره با اشاره به روند حل‌وفصل مسائل باقی‌مانده در ارتباط با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در جمله‌ای معنادار عنوان کرد که «سال جاری میلادی، سال پایان هیاهوهای سیاسی درباره برنامه هسته‌ای ایران خواهد بود». رئیس سازمان انرژی اتمی ایران این را هم تصریح کرد که برنامه هسته‌ای ایران بدون توجه به فشارهای خارجی و صرفاً براساس منافع مردم ایران به جلو پیش خواهد رفت.

البته معاون رئیس‌جمهور یادآور شد که گفت‌وگوهای ایران و آژانس ادامه دارد و به‌تازگی پرونده ذرات اورانیوم غنی‌شده با درصد بالا بسته شده است. اسلامی این را هم مطرح کرد که نصب دوربین‌های نظارتی بیشتر به تعهد بقیه طرف‌های توافقی هسته‌ای بستگی دارد. باوجوداین رئیس سازمان انرژی اتمی، التزام آمریکا و دیگر طرف‌های غربی به توافق هسته‌ای را لازمه تعهد کامل ایران دانست و گفت که تنها در صورت رفع کامل تحریم‌ها، ایران به همه مفاد توافق هسته‌ای پایبند خواهد بود. محمد اسلامی در ادامه این مصاحبه و در پاسخ به سوآلی درباره تهدیدات اسرائیل برای هدف قراردادن تأسیسات هسته‌ای تأکید کرد که، «اسرائیل می‌داند که تهدیدات درباره حمله به تأسیسات هسته‌ای ما توخالی و خارج از توانش است.»

برجام‌دیگر کارایی ندارد!

پس از آنچه محمد اسلامی در روزهای اخیر عنوان کرد، سیدامیرحسین فقهی، معاون سازمان انرژی اتمی هم در بخش دیگری از گفت‌وگویش با یکی از رسانه‌های داخلی نکات حائز اهمیتی را بیان کرد. رئیس پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای، بر ضرورت همکاری با آژانس و استفاده از ظرفیت‌های این نهاد تأکید کرد و از افزایش سطح همکاری با آژانس گفت؛ اما در مقابل فقهی، ادعاهایی درباره کارایی نداشتن برجام مطرح و تصریح کرد که، «یک زمانی تمام کارها را متوقف کرده بودیم که برجام بیاید و به معنای واقعی کلمه منتظر بودیم از گشایش‌هایی که در برجام وعده داده شده بود. منفعت ببریم؛ اما در نهایت چه شد؟». معاون اسلامی، با بیان اینکه در دولت فعلی انتظار و نشستن برای برجام دیگر جایی ندارد، متذکر شد، «این امید که توافقی می‌شود و وضعیت اقتصادی به واسطه آن بهتر می‌شود، دیگر نیست. هیچ کشوری برای کشور دیگر دلسوزی نمی‌کند. برجام دیگر کارکرد لازم را برای غرب ندارد و ما هم باید موضوع دیگری مثلا منافع اقتصادی مشترک را موضوع مذاکره قرار دهیم. معتقدم موضوع هسته‌ای دیگر قابل بحث نیست.»

معاون سازمان انرژی اتمی با تکرار اینکه «برجام دیگر کارایی ندارد و بیشتر از همه برای اروپایی‌ها و آمریکا این کارایی از بین رفته است»، هدف از برجام را بنا بر آنچه غربی‌ها مدعی هستند «ایجاد وقفه در صنعت هسته‌ای ایران و اطمینان از اینکه ایران به سمت ساخت سلاح نمی‌رود»، تفسیر و تعبیر کرد. البته به نظر رئیس پژوهشگاه علوم و فنون هسته‌ای، «الان دیگر کل دنیا به این نتیجه رسیده که ایران دنبال ساخت سلاح نیست و اینکه اصلا دیگر امکان متوقف‌کردن ایران وجود ندارد.»

ریموند ویل

RAYMOND WEIL
GENEVE

SARMAN Co.

No. 1832, Dr. Shariati St., Next to Pol-E-Roomi, Tehran - Iran